

Välkommen till seminariet för BHV

Hur kan vi göra skillnad i vardagen för barn med allergi – allergiförebyggande arbete i Stockholms län

Det här är Centrum för arbets- och miljömedicin (CAMM)

CAMM är ett kunskapscentrum inom Region Stockholm. Vårt uppdrag är att arbeta för en jämlik och förbättrad folkhälsa genom att identifiera, bedöma och förebygga hälsorisker i **arbetsmiljön** och **omgivningsmiljön**.

[Nyhetsbrev](#)

Dagens agenda

- Välkomna-Inledning om vårt uppdrag och syftet med seminariet
Marina Jonsson, allergisamordnare, med dr
- Allergikonsulentmottagning
Leena Oscarson, allergikonsulent, specialistsjuksköterska
- Elevhälsportalen
Catherine Fahlén-Zelander, allergikonsulent, specialistsjuksköterska
- Intervjuer föräldrar
Catherine Fahlén-Zelander
- Fika
- Vårdförloppet matallergi
Marina Jonsson
- Diskussionspunkt 1 :
 - Vilka allergifrågor får ni på era BVC?
 - Hur tänker ni att vi kan vara någon form av support/samverka?
- Diskussion 2, helgrupp, mentifrågor : Vi ni ha ett nätverk inom allergi och miljö?
- Vad skulle vara intressant att ha föreläsningar om?
- Vilka vill ingå i ett nätverk?

Mål med nätverket allergi och miljö-Förslag

- CAMMM och BHV kan tillsammans samverka för att barn med allergier ska få en bra livskvalité

Föreläsningar: Pollenallergi hos barn

Astma hos barn

Pälsdjursallergi

Eksem hos barn

Matallergier hos barn

Tidig introduktion för att minska allergi

Konsekvenser av allergi hos barn

Inomhusmiljöns effekter hos barn med allergi

Utomhusmiljöns effekter

Klimatets påverkan på allergi

Syfte med nätverket allergi och miljö-förslag

- Öka samverkan mellan Regionen och Barnhälsovården i allergiförebyggande frågor
- Planera för fortbildningsdagar inom allergi och miljö
- Förmedla nyheter inom allergiområdet
- Diskutera allergifrågor som uppkommer på BVC

Nationell handlingsplan för allergier

Nationell strategi inom allergiområdet för en preventiv och jämlik allergivård

Publicerad 06 mars 2024

Regeringen ger Socialstyrelsen och Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram ett förslag till en nationell strategi inom allergiområdet. Strategin ska bland annat utveckla det förebyggande arbetet och kompetensförsörjningen inom allergivården.

Regeringen ger därför i uppdrag till Socialstyrelsen och Livsmedelsverket att ta fram ett förslag till en strategi för allergiområdet. I uppdraget ingår bland annat att

- kartlägga ansvarsfördelning mellan myndigheter och identifiera samordningsbehov mellan området matallergi samt området IgE-förmedlad allergi samt ytterligare områden som identifieras inom ramen för uppdraget.
- formulera övergripande mål som främjar och tydliggör allergivården utifrån ett patientperspektiv, samt lämna förslag på hur dessa ska följas upp utan ökad administrativ börda för medarbetare i vården.
- utifrån en evidenskarta för allergi och kunskapsunderlag, som ska tas fram av statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU), ta fram ändamålsenligt kunskapsstöd.
- analysera tillgången till kvalificerad kompetens på allergiområdet och utmaningar avseende kompetensförsörjningen på nationell nivå.

I april 2026 ska alla delar i uppdraget ha blivit redovisade.

Fokusområde 1 riktas mot samhället och inkluderar allergiska sjukdomar och celiaki.

Fokusområde 2–4 riktas mot hälso- och sjukvården och inkluderar allergiska sjukdomar.

Fokusområde 5 omfattar både hälso- och sjukvården och livsmedelskedjan.

Allergiprevention på individ och samhällsnivå

Mål: Förbättra omhändertagandet, öka livskvalitén och minska konsekvenser i vardagen för barn och ungdomar som lever med allergi och astma

Fokus

Allergi och luftvägssjukdomar som kan kopplas till:

- Miljöfaktorer inomhus och utomhus (t.ex. pälsdjur och pollen)
- Exponering för olika sorters produkter och material i arbetet eller på fritiden (t.ex. nickel)

Kunskapsspridning

- Utbildning till personal i förskola och skola om hur allergisjukdom kan hanteras
- Nätverk och seminarier för skol sköterskor och hälso- och sjukvårdspersonal
- Samarbete med Astma- och allergiförbundet

Kunskapskällor

Kartläggningar och forskningsresultat, t.ex. miljöhälso rapporter och publikationer från Bamse-projektet

elevhälsortalen

Evidensbaserad kunskap
www.elevhalsotalen.se

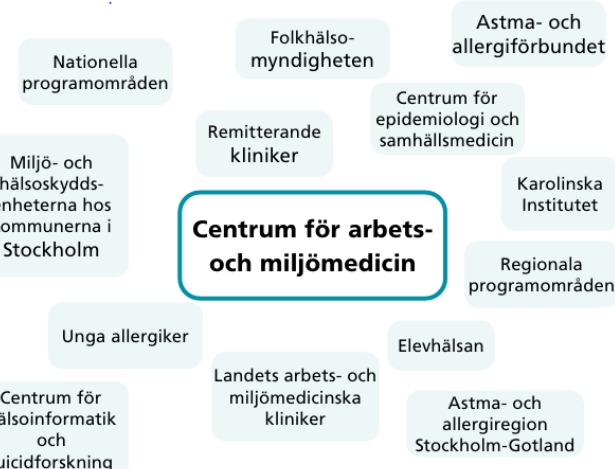
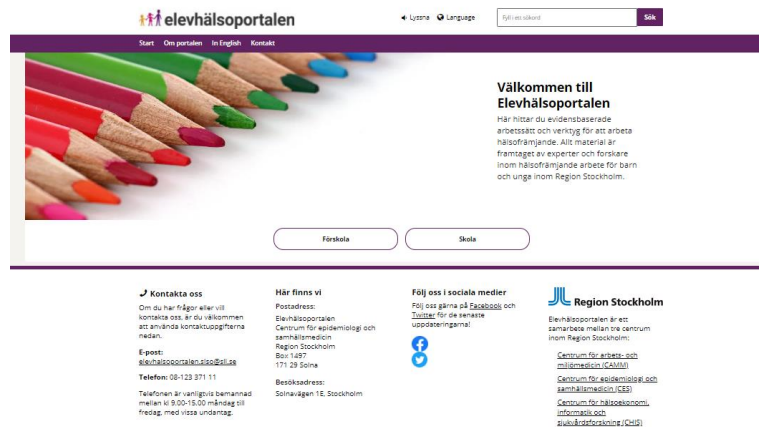
JOBBA FRISK
OM FYSISK, ASTMA & EKSEM

Allergikonsulenter

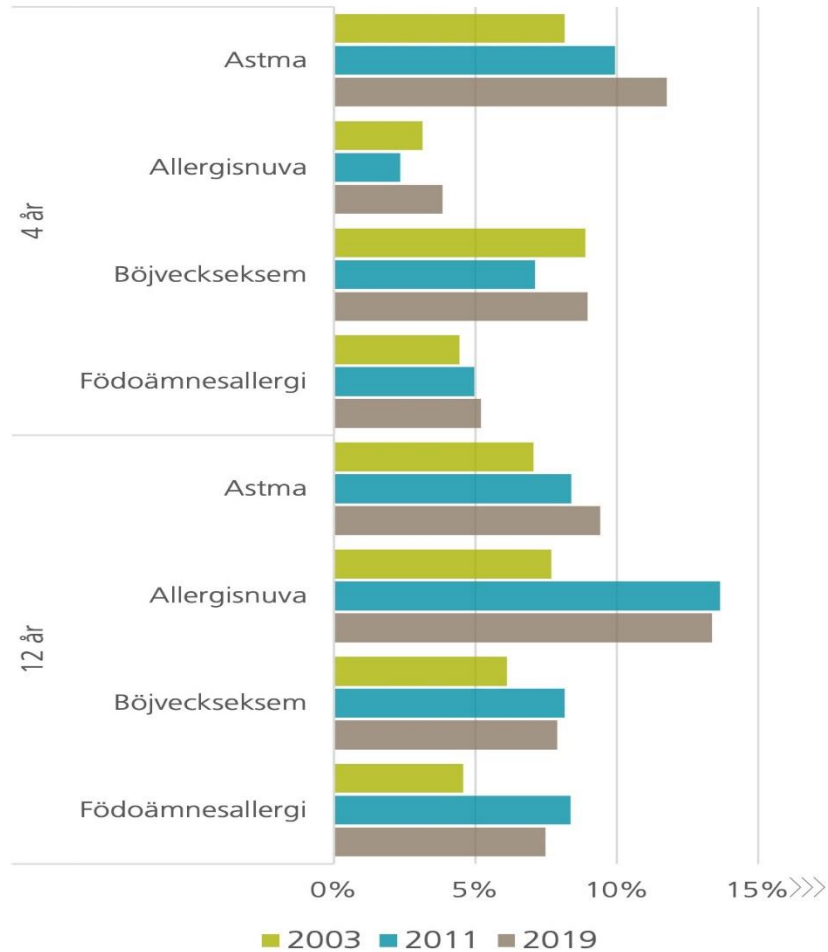

att-gora-skillnad-i-vardagen-for-barn-och-unga-med-allergi-tillganglig.pdf (regionstockholm.se)

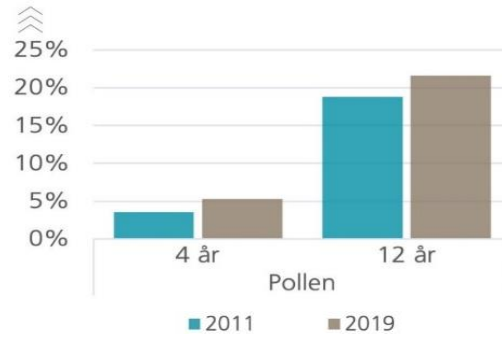
Kunskapsinhämtning och Samverkan

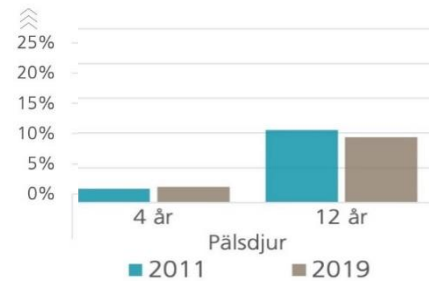
Läkardiagnostiserad allergisjukdom

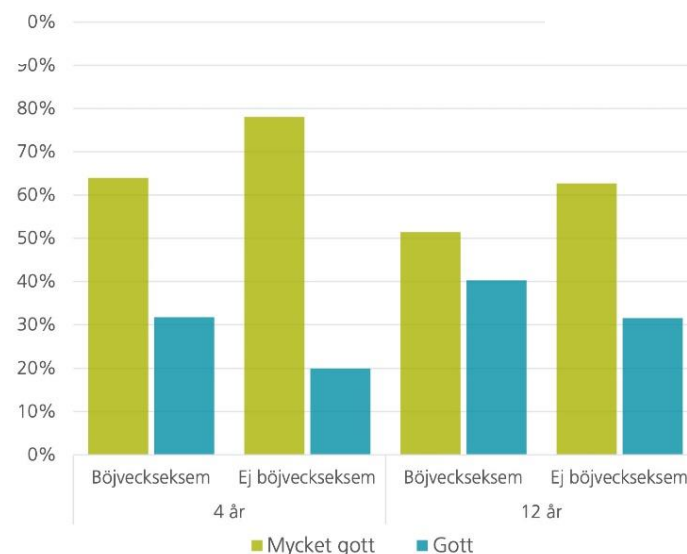
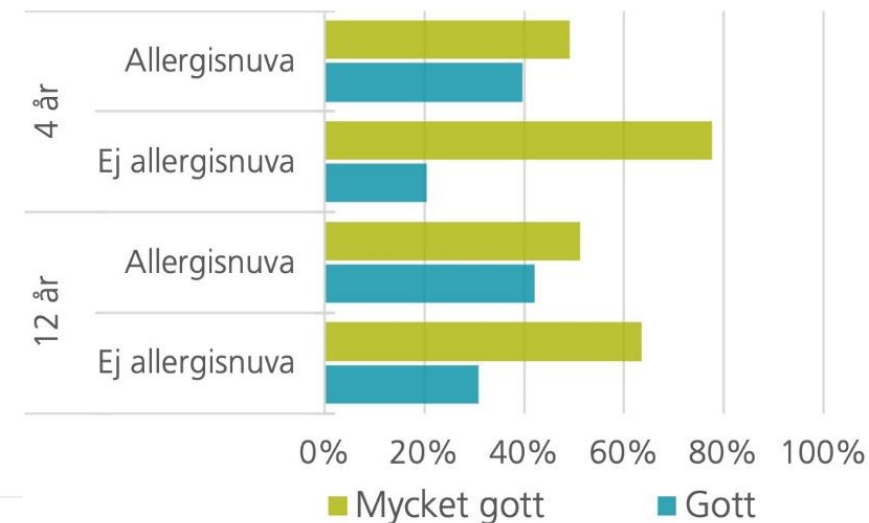
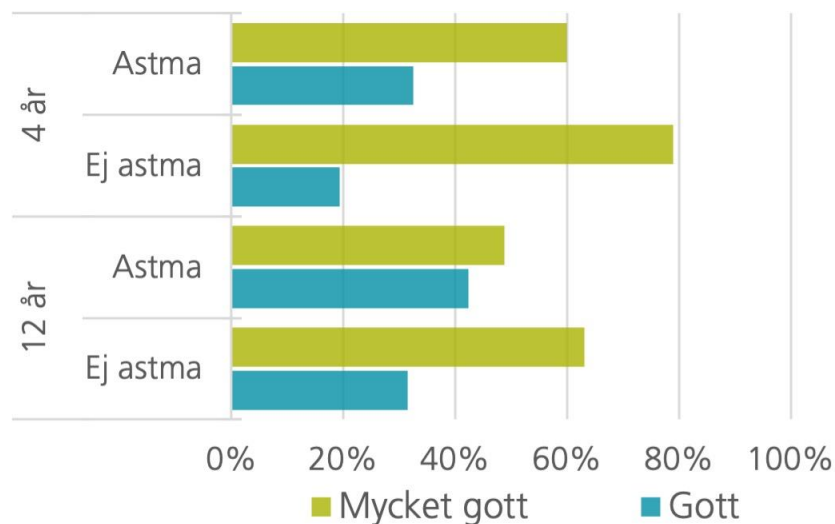
Pollenallergi

Pälsdjursallergi

Allmänt hälsotillstånd i relation till allergisjukdom

Barn som växer upp på bondgård har färre allergier

Vasileiadou S et al .Pediatr Allergy Immunol 2018 **Eating fish and farm life reduce allergic rhinitis at the age of twelve**

Strieker S et al. Journal of Allergy and Clinical Immunology, nov 2022 Nov **Farm living and allergic rhinitis from childhood to young adulthood: Prospective results of the GABRIEL study**

Hälsoeffekter av inomhusmiljön

Luftvägsinfektioner och Miljöpåverkan

- Miljötobaksrök och fukt/mögel i bostaden

Astma och allergi:

- Miljötobaksrök, husdammskvalster och fukt/mögel i bostaden kopplas till ökad risk för astma och allergi.

Miljöhälsorapporten 2021:

- Fukt och mögel i bostaden beräknas bidra till knappt 3500 fall av astma bland barn upp till 4 år.

Ospecifika symptom:

- Huvudvärk
- Trötthet
- Irritation i ögon och luftvägar
- Försämrade koncentration
- Minskad prestation
- Ökad frånvaro

Trångboddhet i Stockholms län
Inomhusmiljöns effekter hos barn med
astma/allergi som bor trångbodda
Genom insatser minska
påfrestningarna hos barnen

Received: 18 December 2023 | Revised: 29 January 2024 | Accepted: 1 February 2024
DOI: 10.1111/all.16051

REVIEW ARTICLE

 WILEY

The impact of indoor pollution on asthma-related outcomes: A systematic review for the EAACI guidelines on environmental science for allergic diseases and asthma

Ioana Agache¹ | Carlos Canelo-Aybar^{2,3} | Isabella Annesi-Maesano⁴ | Lorenzo Cecchi⁵ | Benedetta Biagioni⁶ | Fan Chung⁷ | Gennaro D'Amato^{8,9} | Athanasios Damialis¹⁰ | Stefano Del Giacco¹¹ | Leticia De las Vecillas¹² | Javier Dominguez-Ortega¹² | Carmen Galán¹³ | Stefanie Gilles¹⁴ | Mattia Giovannini^{15,16} | Stephen Holgate¹⁷ | Mohamed Jeebhay¹⁸ | Kari Nadeau¹⁹ | Nikolaos Papadopoulos^{20,21} | Santiago Quirce¹² | Joaquin Sastre²² | Claudia Traidl-Hoffmann^{23,24,25} | Jolanta Walusiak-Skorupa²⁶ | Bernardo Sousa-Pinto²⁷ | Josefina Salazar^{2,3} | L. Yesenia Rodriguez-Tanta^{2,3} | Yahveth Cantero^{2,3} | Camila Montesinos-Guevara^{2,3,28} | Yang Song^{2,3} | Giancarlo Alvarado-Gamarra^{2,3} | Ivan Sola^{2,3} | Pablo Alonso-Coello^{2,3,29} | Wendy Nieto-Gutierrez^{2,3} | Marek Jutel³⁰ | Cezmi A. Akdis³¹

Correspondence:
Ioana Agache, Faculty of Medicine,
Transylvania University, Brasov, Romania.
Email: ibrumaru@unitbv.ro

Marek Jutel, Department of Clinical
Immunology, Wrocław Medical University,
and ALL-MED Medical Research Institute,
Wrocław, Poland.
Email: marek.jutel@all-med.wroclaw.pl

Cezmi A. Akdis, Swiss Institute of Allergy
and Asthma Research (SIAF), University
Zürich, Davos, Switzerland.
Email: cezmi.akdis@siaf.uzh.ch

Abstract

Systematic review using GRADE of the impact of exposure to volatile organic compounds (VOCs), cleaning agents, mould/damp, pesticides on the risk of (i) new-onset asthma (incidence) and (ii) adverse asthma-related outcomes (impact). MEDLINE, EMBASE and Web of Science were searched for indoor pollutant exposure studies reporting on new-onset asthma and critical and important asthma-related outcomes. Ninety four studies were included: 11 for VOCs (7 for incidence and 4 for impact), 25 for cleaning agents (7 for incidence and 8 for impact), 48 for damp/mould (26 for incidence and 22 for impact) and 10 for pesticides (8 for incidence and 2 for impact).

Kostens betydelse tidigt i livet

- Intag av fleromättade fettsyror och fisk minskade risken för astma upp till 5 års ålder
- Intag av fisk minskade risken för allergi
- Tidig introduktion minskar risken för födoämnesallergi
- Tidig introduktion av jordnötter minskar risken för utveckling av jordnötsallergi

Bisgaard H et al 2016, Magnusson et al 2013, Du Toit 2015, Skjerven et al 2022

Introducera alla livsmedelsgrupper inklusive fisk, tillagat ägg, mjölk samt finfördelade nötter och baljväxter inklusive jordnötter under det första levnadsåret till alla barn, även barn med eksem, misstänkt allergi mot ett annat livsmedel eller ärftlighet för allergi

[Livsmedelsverkets rapportserie](#) (2019)

Kan vi bota matallergi?

- Oral immunoterapi (OIT)- syfte att öka toleransen
- Ge låga doser och öka succesivt
- Många får biverkningar- 20 % svårare biverkningar
- Starta tidigt verkar fungera bäst

Uhl et al 2023 Randomized controlled trial of slow peanut oral immunotherapy in young children: SmaChO study protocol

Uhl et al 2024 High Degree of Desensitization After 1 Year of Early-Life Peanut Oral Immunotherapy: Small Children Oral Immunotherapy (SmaChO) Randomized Controlled Trial

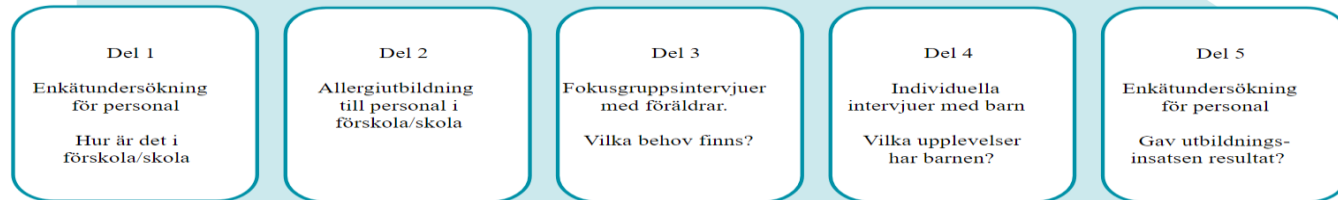
Förskola/skola är viktiga miljöer

- Barn tillbringar sin huvudsakliga tid i inomhusmiljö bland annat i förskola/skola
- Inomhusmiljön har stor betydelse för barns exponering.
- Dammhalterna ofta höga och består av bland annat pälsdjursallergener
- Pälsdjursallergen förs med kläder och hår hos pälsdjursägare från hemmet till andra miljöer t ex skolan
- Förskolor och skolor uppfyller inte de regler och rekommendationer som finns för en god inomhusmiljö (Socialstyrelsen 2013)
- Man kan vissa år utsättas för pollenexponering från februari till september.

Utbildningsprojektet som ledde till ökad kunskap i förskolan och skolan

Allergiprojektet i förskolor och skolor

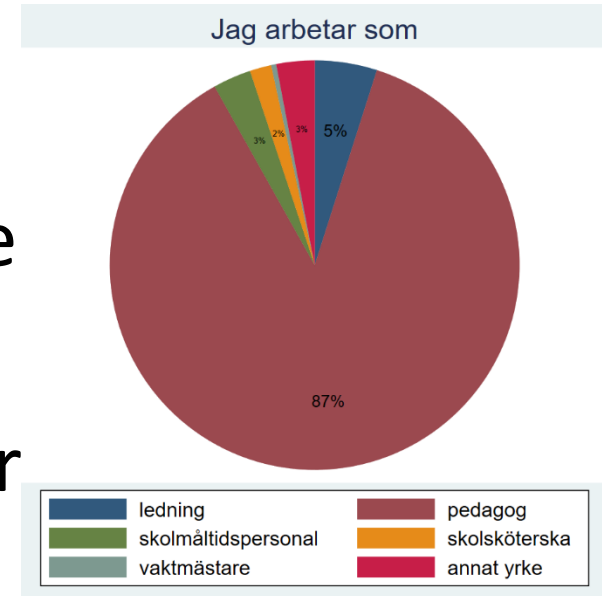
Syftet var att utveckla och implementera Elevhälsportalens allergiområde samt öka personalens, föräldrar och barnens kunskap och trygghet

[allergirapport.pdf \(regionstockholm.se\)](https://regionstockholm.se/allergirapport.pdf)

Enkät 1

- Skickades ut före utbildningstillfället till personal som skulle delta i utbildning
- 1045 svar, 36 % från förskolor, 64 % skolor
- 18 av 24 kommuner och från alla socioekonomiska områden

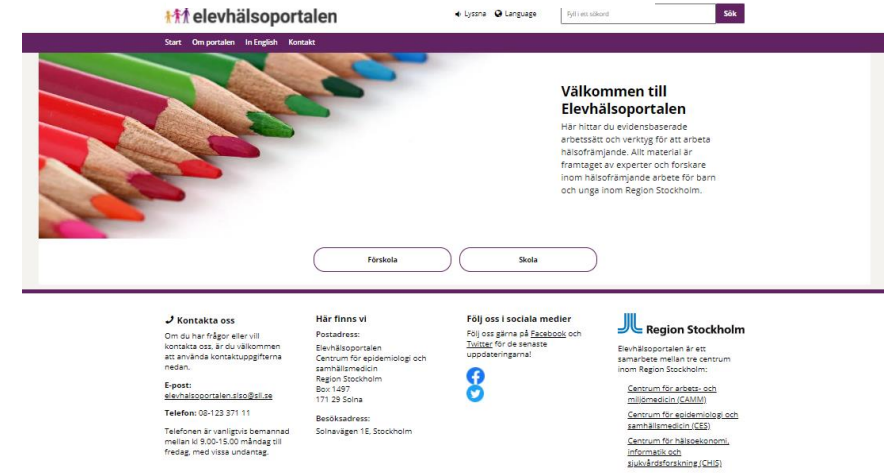
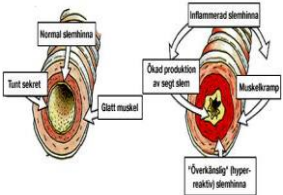
Resultat- Enkät 1

- Kunskapsbrister inom allergi
- Brister i säkerhet och trygghet
- En av sex rapporterade hög oro för att barn skulle få allergiska reaktioner
- Få arbetade med Elevhälsopoportalen

Upplägg intervention/utbildningstillfälle

- Frågar efter behov på förskolan/skolan
- Anpassar utbildning efter enkätsvar och behov
- Föreläsning om allergisjukdom och åtgärder elevhälsportal

- Självbbedömningsenkäter
- Handlingsplan
- Allergiområdets åtgärder

Utvärdering

- Enkäter före och 3 månader efter utbildningstillfället
- Fokusgruppsintervjuer med föräldrar
- Individuella intervjuer med skolbarn

Utveckling av ett digitalt kunskapsstöd om allergier i förskolan och skolan
- Ett projekt för att ge ökad trygghet och bra bemötande till barn med allergier

Samtycke till att delta i studien

Jag har läst skriftlig information om studien och har haft möjlighet att ställa frågor. Jag får behålla den skriftliga informationen.

- Jag samtycker till att delta i studien "Utveckling av ett digitalt kunskapsstöd om allergier i förskolan och skolan- ett projekt för att ge ökad trygghet och bra bemötande till barn med allergier".
- Jag samtycker till att uppgifter om mig behandlas på det sätt som beskrivs i forskningspersonsinformation.

1) * Samtycke

☐ Jag samtycker till att delta i studien enligt informationen ovan

Om dig och ditt arbete

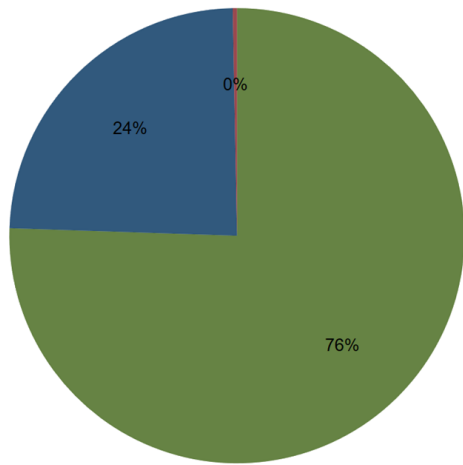
2) * Jag arbetar på

- ☐ Förskola
☐ Grundskola

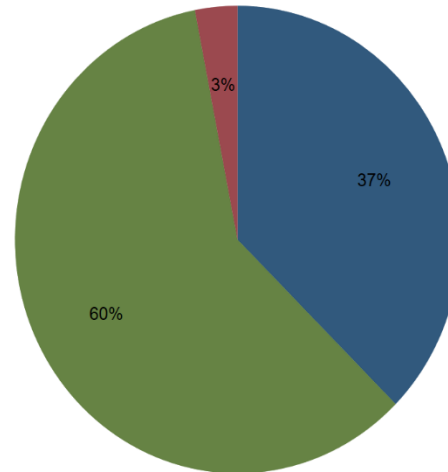
Enkät 2 (361 svar)- Utbildning gav resultat

Jämfört med innan seminariet hur anser du dina kunskaper?

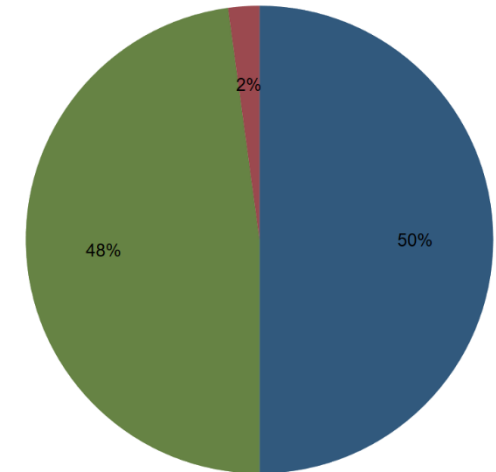
 Bättre nu än innan seminariet Oförändrade
 Sämre nu än innan seminariet

Jämfört med innan seminariet känner du dig tryggare?

 Ingen skillnad Ja
 Nej

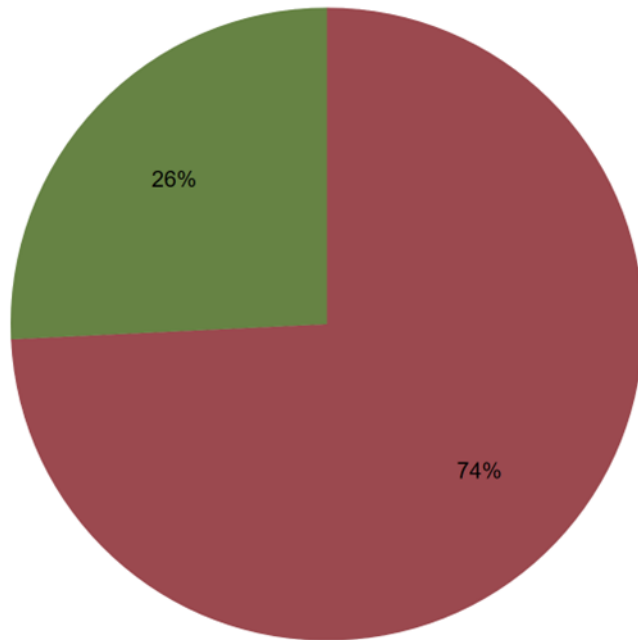
Jämfört med innan seminariet har omhändertagande förbättrats?

 Ingen skillnad Ja
 Nej

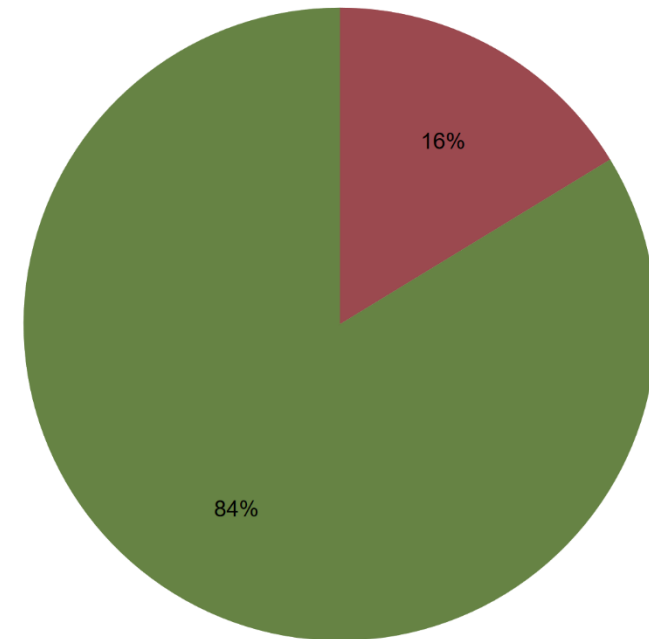
Elevhälsportalen

Känner du till Elevhälsportalen innan

Nej Ja

Känner du till Elevhälsportalen efter

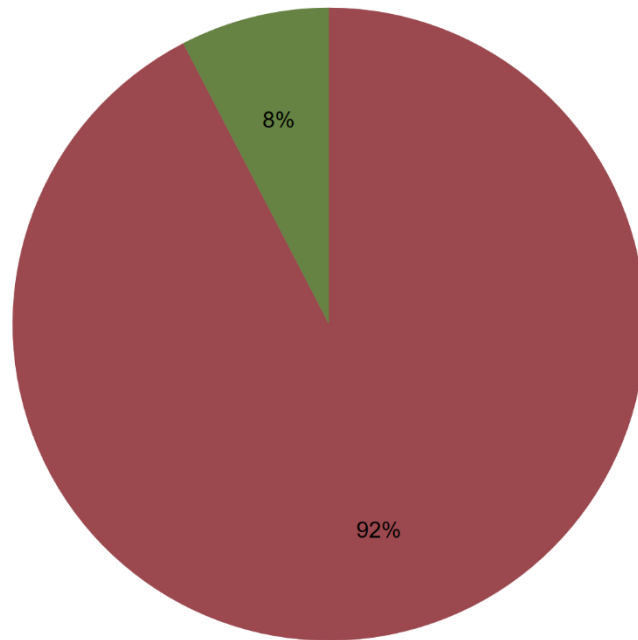

Nej Ja

* p -värde < 0.05

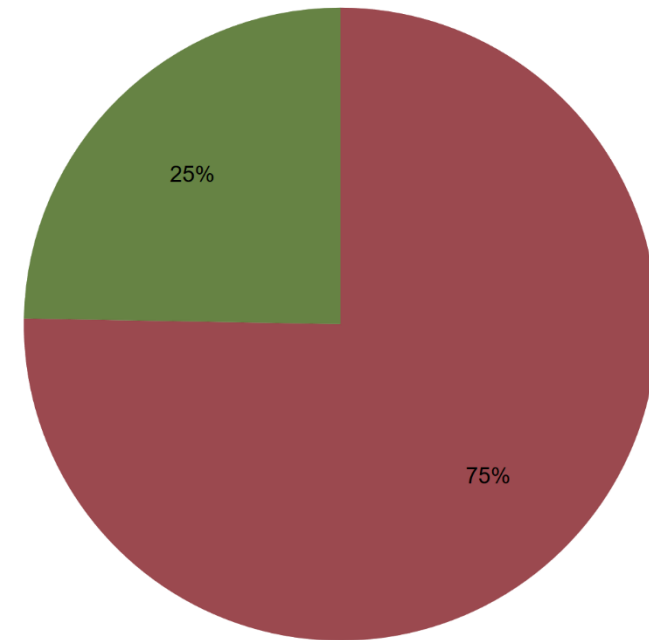
Elevhälsportalen

Arbetar du med Elevhälsportalen innan

Nej Ja

Arbetar du med Elevhälsportalen efter

Nej Ja

* p -värde < 0.05

Vad behövs för att ta hand om barn med allergier

- Kunskap
- Bra fungerande rutiner
- Bra kommunikation mellan personal, samt till både föräldrar och barn

"Jag är helt säker och trygg när det gäller "mina egna barn" men andra barn kan reagera annorlunda än mina egna, därför är det superviktigt att all personal på skolan får information om alla barn med allergier"

(lärare/mentor)

"Vid allergisk reaktion är jag mest osäker på hur man gör, men jag har ju också ett eget ansvar att kolla upp så jag blir säkrare. Har inget barn på just min avdelning men behöver ändå läsa på såklart"

(förskola, pedagog)

Sammanfattning

- Efter interventionen hade personalen:
 - Bättre kunskap om allergier
 - Ökad trygghet i hanteringen av allergiska reaktioner
 - Bättre omhändertagande av barn med allergier
 - Större andel deltagare kände till EHP men endast 1 av 4 använder den idag

Leena Oscarson, Allergikonsulent

Allergikonsulentmottagningen och Fallbeskrivning

Individinriktning

Med fokus på barn och ungdomar 0-18 år

Startade 2016 som projekt.
Permanent verksamhet på
CAMM från årsskiftet 2018/19

Allergikonsulenter

Allergikonsulentverksamheten i Region Stockholm

Tillhör miljömedicinska enheten på CAMM

Allergiteamet består av:

- Marina Jonsson Samordnare, Med dr, Specialistsjuksköterska
- Catherine Fahlén Zelandar, Allergikonsulent, Specialistsjuksköterska
- Leena Oscarson, Allergikonsulent, Specialistsjuksköterska
- Ulla-Britt Andersson, Allergikonsulent, Specialistsjuksköterska
- Ny medarbetare i augusti Lotta Celinder, Allergikonsulent, Specialistsjuksköterska

Allergikonsulenterna har specialistkompetens inom Astma- och Allergisjukdomar

Vårt uppdrag som Allergikonsulent

- Är att förbättra omhändertagandet av barn och ungdomar som lever med allergisjukdom och minska på konsekvenser i vardagen.
- Är att vara en länk mellan sjukvården, hemmet och förskolan/skolan.
- Arbetet sker på individnivå.

Allergikonsulenterna

Tar emot remisser på barn 0-18 år med allergisjukdom från specialistläkare vid sjukhusens barn lung-allergikliniker samt barnläkare på barn- och ungdomsmedicinska mottagningar.

Remisser kan även skickas från vårdcentraler där astma-, allergi- och KOL-mottagning finns.

Vad kan vi göra?

- Ge information, rådgivning och utbildning till personal inom förskola/skola gällande barnets allergisjukdom och eventuella medicinering.
- Genomföra hembesök med syfte att göra en inventering och undersökning av inomhusmiljön. I samband med det ges information och råd. Tillsammans med vårdnadshavarna och barnet utformas en gemensam plan för eventuella åtgärder i hemmet.

Vilka barn bör remitteras?

Allergimöte i förskola/skola

- Barn med astma, eksem och/eller födoämnesallergi
- Barn som får eller har fått adrenalinpenna förskrivet.
- Barn med pollen-, pälsdjursallergi eller annan allergi med eller utan astma/födoämnesallergi där misstanke finns att inomhus- eller utomhusmiljön i förskolan/skolan leder till ökade besvär
- Barn med allergi, astma eller eksem där **extra stöd** behövs i förskola/skola för att skapa trygghet och säkerhet i miljön.

Vilka barn bör remitteras?

Hembesök

- Barn med allergi, astma och/eller eksem där behandling inte ger önskat resultat, och misstanke finns att bostaden är en bidragande orsak till försämrad hälsa hos barnet.

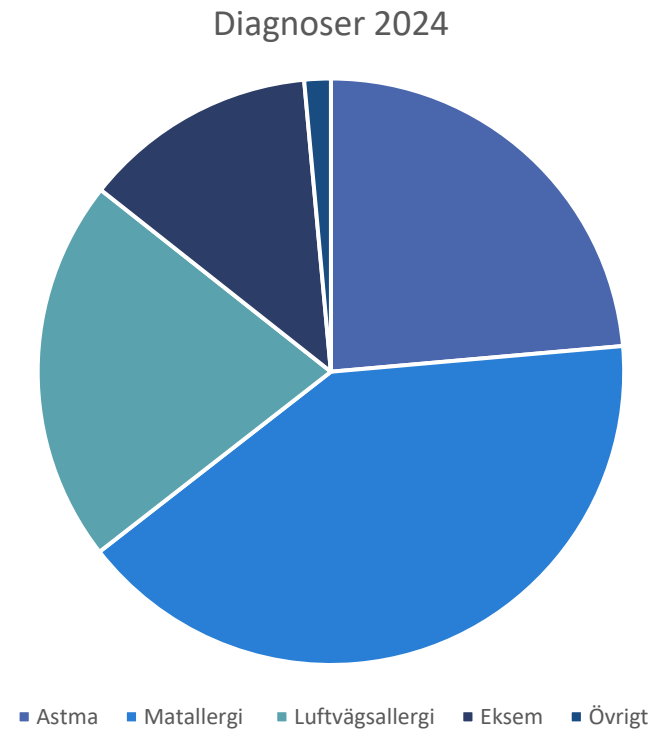
Antal remisser

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
157	286	335	320	290	276	338	311	337

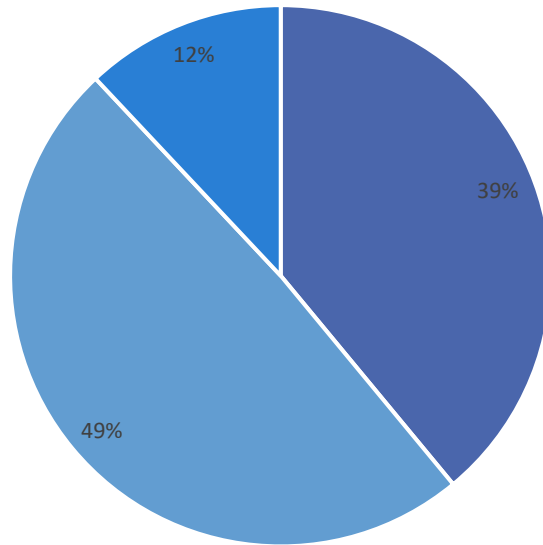
Antal besök

År	Förskole/skolbesök	Hembesök
2016	139	57
2017	279	72
2018	309	33
2019	283	46
2020	299	16
2021	265	31
2022	265	17
2023	330	22
2024	290	20

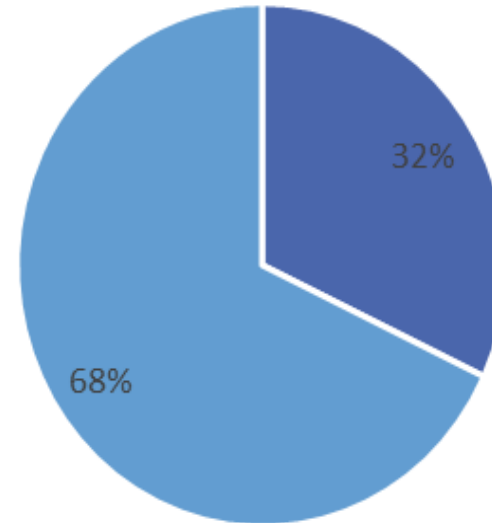
Diagnoser 2024

Ålder och kön år 2024

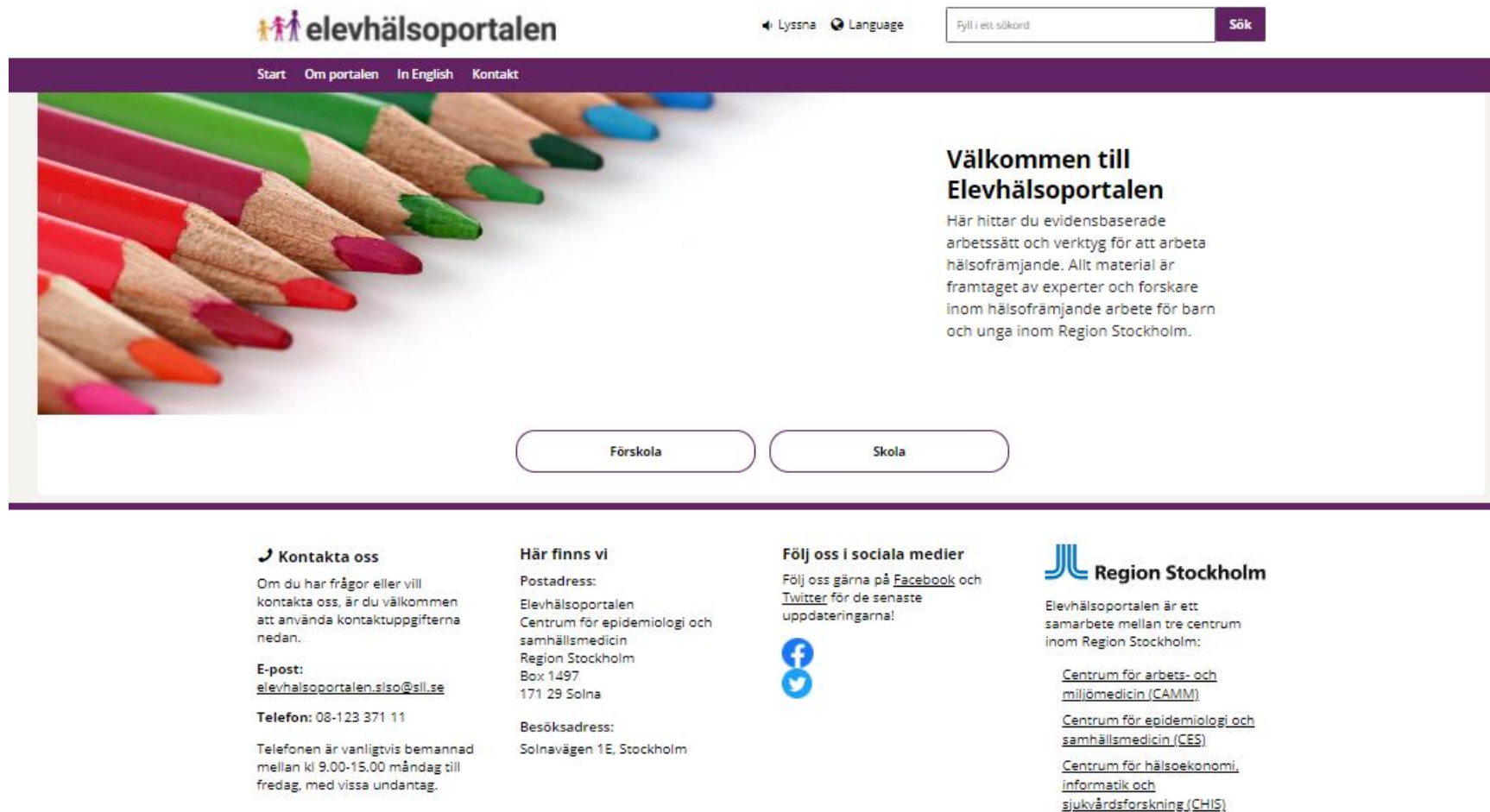

■ 0-5 år ■ 6-12 år ■ 13-18 år

■ Flicka ■ Pojke

Elevhälsopoortalen- ett digitalverktyg att arbeta med hälsa i förskola och skola

The screenshot shows the homepage of Elevhälsopoortalen. At the top, there is a navigation bar with the logo, a search bar, and links for 'Lyssna' and 'Language'. Below the navigation bar is a main banner featuring a close-up image of several sharpened colored pencils. To the right of the pencils, the text reads 'Välkommen till Elevhälsopoortalen' followed by a paragraph describing the portal as a place to find evidence-based work methods and tools for promoting children's health. Below this text are two buttons labeled 'Förskola' and 'Skola'. The footer contains four columns of information: contact details, address, social media links, and a list of partner centers.

elevhälsopoortalen Lyssna Language Fyll i ett sökord Sök

Start Om portalen In English Kontakt

Välkommen till Elevhälsopoortalen

Här hittar du evidensbaserade arbetssätt och verktyg för att arbeta hälsofrämjande. Allt material är framtaget av experter och forskare inom hälsofrämjande arbete för barn och unga inom Region Stockholm.

Förskola Skola

Kontakta oss
Om du har frågor eller vill kontakta oss, är du välkommen att använda kontaktuppgifterna nedan.
E-post: elevhalsopoortalen.siso@sil.se
Telefon: 08-123 371 11
Telefonen är vanligtvis bemannad mellan kl 9.00-15.00 måndag till fredag, med vissa undantag.

Här finns vi
Postadress:
Elevhälsopoortalen
Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin
Region Stockholm
Box 1497
171 29 Solna
Besöksadress:
Solnavägen 1E, Stockholm

Följ oss i sociala medier
Följ oss gärna på [Facebook](#) och [Twitter](#) för de senaste uppdateringarna!

Region Stockholm
Elevhälsopoortalen är ett samarbete mellan tre centrum inom Region Stockholm:
[Centrum för arbets- och miljömedicin \(CMM\)](#)
[Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin \(CES\)](#)
[Centrum för hälsoekonomi, informatik och sjukvårdsforskning \(CHIS\)](#)

Elevhälsopoportalen för allergi-förskola

[Start Förskola](#) [Om portalen](#) [Arbetsmodell och verktyg](#) [Hälsoområden](#) [Seminaries](#) [Nyheter](#) [Start Skola](#)

[Allergi](#)
[Buller](#)
[Fysisk aktivitet](#)
[Mat](#)
[Psykisk hälsa](#)

[Hälsoområden](#) > [Allergi](#)

Allergi

Förekomst av allergier hos barn ökar och studier visar att barn med allergier ganska ofta blir försämrade i sin allergi i förskolemiljön. Det är därför en viktig uppgift för förskolan att arbeta med förebyggande insatser och ökade kunskaper om hur allergier kan förebyggas och hanteras.

+ Fakta om barn och allergi i förskolemiljö

+ Symtom och åtgärder vid allergiska reaktioner

+ Symtom och åtgärder vid astma

- + Gör Allergironden till en rutin
- + Se över och förbättra inomhusmiljön
- + Minimera nivåer av pälsdjursallergen i förskolemiljö
- + Skapa rutiner för hantering av nötter, jordnötter, mandel och sesam i förskolan
- + Skapa rutiner för pollensäsongen
- + Skapa rutiner för hantering av allergiska reaktioner i förskolan
- + Inkludera barn med allergi/astma/eksem
- + Skapa rutiner för hantering av specialkost
- + Skapa rutiner för rutiner hantering av eksem
- + Skapa rutiner för barn med astma
- + Skapa rutiner vid allergi mot insektsbett i förskolan

Utvärdering av allergikonsulentmottagningen

- Förra utvärderingen var 2018 den visade att det var färre akutbesök på sjukhusen samt färre frånvaro dagar i förskola/skola, efter det att allergikonsulent hade varit inkopplad.
- I januari 2024 gjordes en ny utvärdering av vår verksamhet. Enkäter skickades ut till remittenter och till vårdnadshavare som varit i kontakt med oss åren 2022 och 2023. ca 300 enkäter/år. Resultatet visar lika som utvärderingen år 2018.
- År 2025 kommer verksamheten utvärderas kontinuerligt var tredje månad med vårdnadshavarna som får en anonym enkät skickad hem.

Fallbeskrivning Flicka född 22 sent på året

- Flicka 3 månader. Helammas, Gastroenterit, inlagd sjukhus pga uttorkning. Tillmatas av mamma med Babysemp på avdelningen, enligt ordination Komjölksproteinallergi får althera.
- När flickan börjar äta utesluter VH mjölk, ägg, vete, fisk, soja ur kosten
- Besök hos barnallergolog Ägg och mjölk kvarstår, har förstoppningsproblematik, eksem.
- Förskolestart i februari-24 Remiss till allergikonsulent.
- Samtal innan besöket.
- Planering inför besöket

Besök i förskolan

- Privat förskola med catering från företagets eget kök. På förskolan lagas kolhydrater, sallad etc. Maten kommer kall och värms upp av kokerskan på förskolan.
- 12 små barn 1-3 år på avdelningen. Personalen känner oro, har aldrig haft ett så allergiskt barn tidigare.
- Genomgång av förskolans rutiner kring mat, vila, utevistelse, matsituationer i förskolan och utanför förskolan-utflykter.
- Genomgång av förebyggande åtgärder, medicinering-adrenalinfil.

Uppföljning efter 2 månader

- Förskolan har skapat en Individuell handlingsplan- som alla känner till även vikarier informeras.
- RUTINER

BUMM- uppföljning

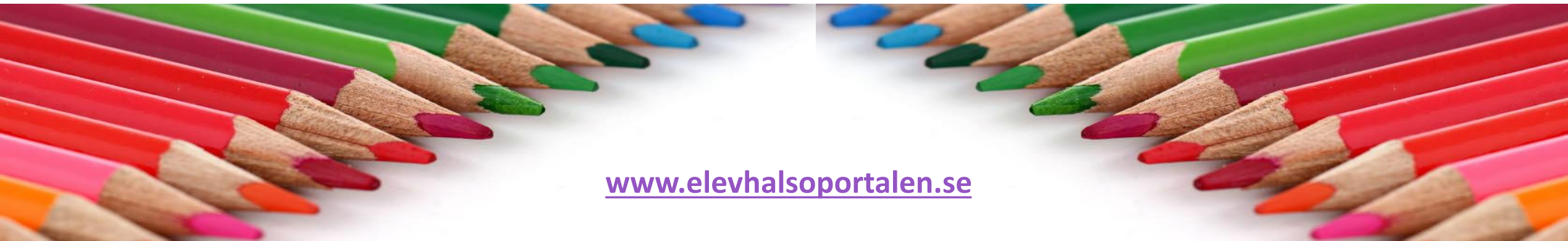
- Återbesök hos allergolog under maj månad.
- I journal finns inga akutbesök registrerade.

TACK! FRÅGOR?

Elevhälsportalen.se

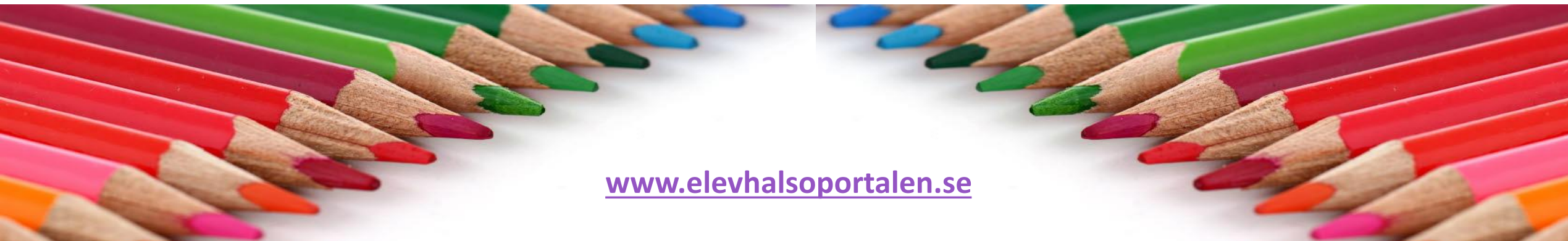
En digital plattform för hälsofrämjande arbete

www.elevhalsoportalen.se

Introduktion

- Stöd för skolor och förskolor
- Fokus på hälsofrämjande och förebyggande insatser
- Verktyg baserade på vetenskaplig forskning
- Uppdateras efter hand

Innehåll

Elevhälsoportalen fokuserar på följande områden:

- Fysisk aktivitet
- Psykisk hälsa
- Mat
- **Allergi**
- Buller och ergonomi
- Tobak och alkohol
- Sexualitet och relationer

Elevhälsportalen.se

- Har insatser på *både* på **strukturell och individuell** nivå
- Både ***miljö-*** och ***pedagogiska anpassningar*** måste användas
- Elevhälsportalen är ett bra verktyg för anpassningar som är ***evidensbaserade***
- Personalen i förskola/skola bör få handledning i hur de kan använda den för att omsätta rekommendationerna till den egna verksamheten för att öka möjligheten för barnet att nå utbildningens mål.

- + Gör Allergironden till en rutin
- + Se över och förbättra inomhusmiljön
- + Minimera nivåer av pälsdjursallergen i förskolemiljö
- + Skapa rutiner för hantering av nötter, jordnötter, mandel och sesam i förskolan
- + Skapa rutiner för pollensäsongen
- + Skapa rutiner för hantering av allergiska reaktioner i förskolan
- + Inkludera barn med allergi/astma/eksem
- + Skapa rutiner för hantering av specialkost
- + Skapa rutiner för hantering av eksem
- + Skapa rutiner för barn med astma
- + Skapa rutiner vid allergi mot insektsbett i förskolan

Allergi

Förekomst av allergier hos barn ökar och studier visar att barn med allergier ganska ofta blir försämrade i sin allergi i förskolemiljön. Det är därför en viktig uppgift för förskolan att arbeta med förebyggande insatser och ökade kunskaper om hur allergier kan förebyggas och hanteras.

- + Fakta om barn och allergi i förskolemiljö
- + Symtom och åtgärder vid allergiska reaktioner
- + Symtom och åtgärder vid astma

Så hanterar du en kraftig allergisk reaktion

Lär dig om anafylaxi och hur du bäst hanterar det i förskolan och skolan.

Allergiområdet

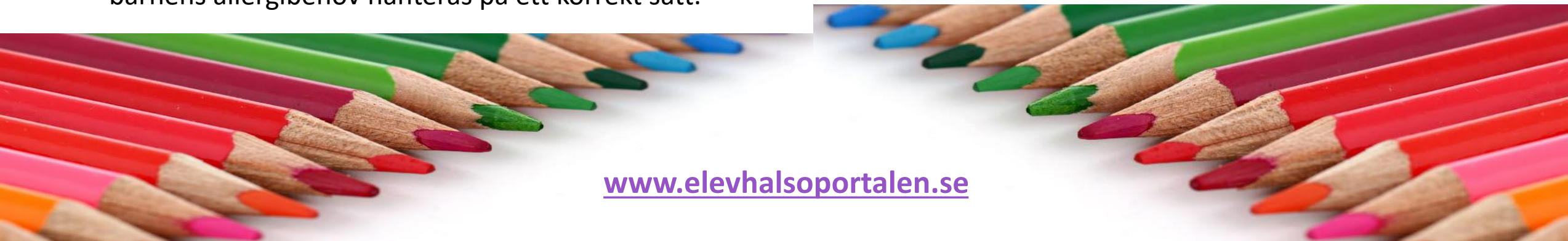
Miljöanpassning: Identifiera och eliminera potentiella allergirisker i förskolemiljön, Skapa rutiner för att hålla miljön ren från damm och andra allergener.

Mat och kost: Säkerställa att måltiderna är anpassade för barn med matallergier.

Utbildning av personal: Förse personal med kunskap om allergiska reaktioner och åtgärder, inklusive hur man agerar vid en akut situation som kräver medicinering.

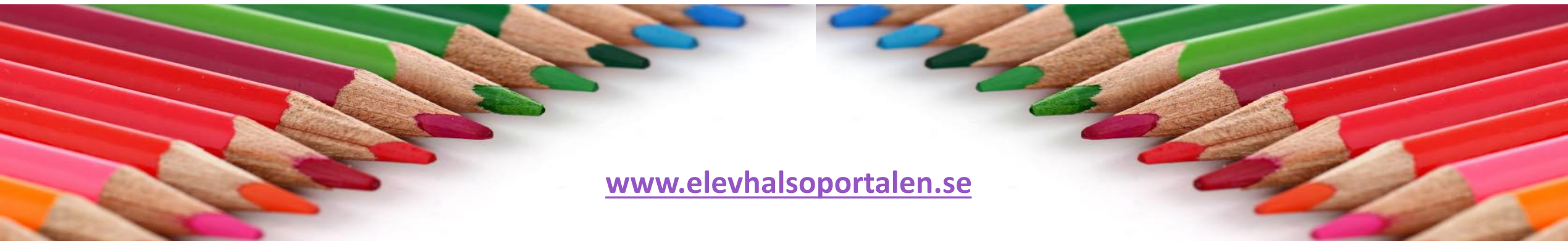
Lek och aktiviteter: Planera aktiviteter som är säkra för barn med allergier.

Samverkan med vårdnadshavare: Upprätthålla nära samarbete med föräldrar för att säkerställa att barnens allergibehov hanteras på ett korrekt sätt.

Hur kan en insats vid matallergi se ut?

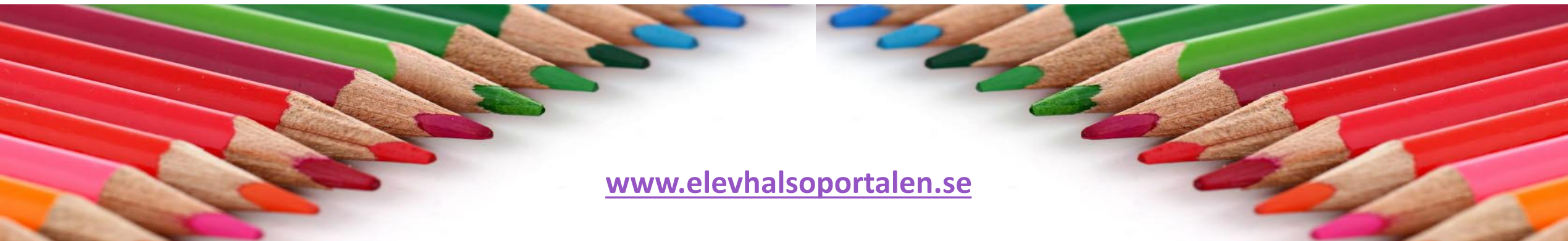
- VH informerar om barnets allergi
- Köket informeras om behovet av individuellt anpassade kostalternativ och namnmärker maten
- Etablera tydliga rutiner i köket för att separera och märka mat för allergiska barn
- Placering vid måltid
- Tvättning
- Vila
- Att **all** personal har kunskap om matallergin, symtom och vet hur de ska hantera allergiska reaktioner, inklusive användning av adrenalinpennor
- Upprätthålla kontinuerlig dialog för att säkerställa att barnets behov förstås och tillgodoses.
- Uppföljningar
- Incidentrapportering

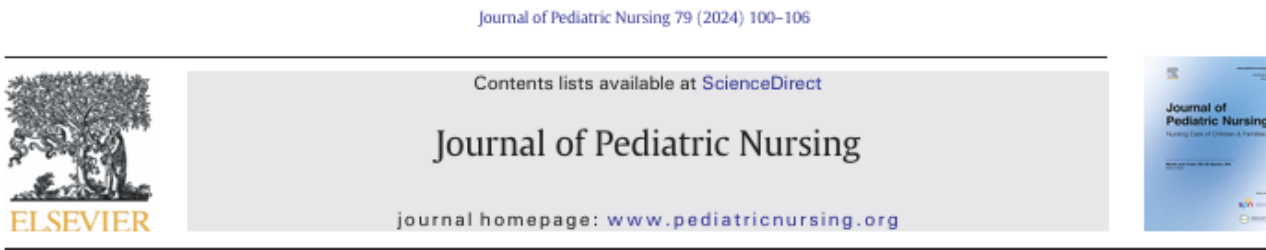
Allergikonsulenterna kommer gärna till förskolan

Rekommendera VH att be behandlande läkare skriva en remiss -
i väntan på detta rekommendera VH att informera förskolan om EHP

- Har barnet haft en kraftig allergisk reaktion
- Känner vårdnadshavare att det är otryggt att
- Har det funnits upprepade reaktioner
- Har VH svårt att få gehör i förskolan
- Finns en språklig barriär mellan VH och personal

En intervjustudie med föräldrar till barn med allergisjukdomar om deras behov i förskola/skola

The needs of parents of children with allergic diseases in preschool and school: A focus-group study

Alexandra Lövquist, Ph.D. ^{a,b,*}, Annelie Turesson, M.Sc. ^{a,1}, Jennifer L.P. Protudjer, Ph.D. ^{b,c,d}, Catherine Fahlén Zelandar, M.Sc. R.N. ^a, Marina Jonsson, Ph.D. R.N. ^{a,b,e}

^a Centre for Occupational and Environmental Medicine, Stockholm, Sweden

^b Institute of Environmental Medicine, Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden

^c Department of Pediatrics and Child Health, University of Manitoba, Winnipeg, MB, Canada

^d George and Fay Yee Centre for Healthcare Innovation, Winnipeg, MB, Canada

^e Department of Clinical Science and Education, Södersjukhuset, Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden

[att-gora-skillnad-i-vardagen-for-barn-och-unga-med-allergi-tillganglig.pdf](#)
(regionstockholm.se)

Resultatet

Behov av förbättrade rutiner

Skapa en allergisäker fysisk miljö i förskola och skola

Förbättra ansvarsfördelningen bland personalen

Effektivare informationsförmedling

Bättre allergikompetens

All personal ska ha:

- Praktisk kunskap
- Förståelse för hur allergiska reaktioner hanteras

Prioritera utbildning i allergikunskap

[att-gora-skillnad-i-vardagen-for-barn-och-unga-med-allergi-tillganglig.pdf](#)
(regionstockholm.se)

Resultat fortsättning

Medicinhantering och rutiner

Bristande kunskap om medicinering bland personal

- Vågar inte ge medicin
- Saknar praktisk förståelse trots behandlingsscheman

[att-gora-skillnad-i-vardagen-for-barn-och-unga-med-allergi-tillganglig.pdf](#)
(regionstockholm.se)

Sammanfattning

Allergikunskap – En nödvändighet

Kunskap är en förutsättning för:

- Införande och användning av fungerande allergirutiner
- Förmåga att agera i akuta situationer
- Säkerställa lika villkor för barn med allergisk sjukdom

[att-gora-skillnad-i-vardagen-for-barn-och-unga-med-allergi-tillganglig.pdf](#)
(regionstockholm.se)

Sammanfattning

Relation och förståelse

Etablera en tillitsfull och allergistödjande relation mellan personal, föräldrar och barn

Öka förståelsen för barn med allergi

[att-gora-skillnad-i-vardagen-for-barn-och-unga-med-allergi-tillganglig.pdf](#)
(regionstockholm.se)

Vårdförlopp matallergi på regional nivå

Marina Jonsson

Specialistsjuksköterska barn och ungdom,

Allergisamordnade, med dr

RPO-lung-allergi-processledare

Att leva med matallergi

- Matallergi kan ha en stor inverkan på livet, till exempel i form av undvikande av restaurangbesök och särbehandling i sociala sammanhang .
- Att leva med matallergi kan påverka livskvaliteten negativt.
- Utebliven utredning och uppföljning medför att många individer i samhället tror att de eller deras barn är allergiska och därmed undviker livsmedel i onödan
- Eliminationskost kan ha flera negativa konsekvenser speciellt gällande gruppen växande barn och ungdomar

Matallergi påverkar hälsorelaterad livskvalitet

Pinsam

Iedsen

Mustafa et al. Parent perspectives on school food allergy policy. *BMC pediatrics* 2018; 18 1:164.
Westwell-Roper et al Food-allergy-specific anxiety and distress in parents of children with food allergy: A systematic review. *Pediatric allergy and immunology*

Cummings AJ, Knibb RC, King RM, Lucas JS. The psychosocial impact of food allergy and food hypersensitivity in children, adolescents and their families: a review. *Allergy*. 2010;65(8):933- 45. 9. EFSA P

Matallergi

- Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp Matallergi, IgE-förmedlad [Matallergi,+IgE-förmedlad,+Personcentrerat+och+sammanhållet+vårdförlopp.pdf \(d2flujgsl7escs.cloudfront.net\)](https://d2flujgsl7escs.cloudfront.net/Matallergi,+IgE-förmedlad,+Personcentrerat+och+sammanhållet+vårdförlopp.pdf)
- Syftar till ökad jämlikhet, effektivitet och kvalitet i hälso- och sjukvården samt en mer välorganiserad och helhetsorienterad process för patienten. Vårdförloppen omfattar en stor del av vårdkedjan inklusive hur individens hälsa kan främjas.
- Målet är att öka livskvalité hos patienter med matallergi

Vårdförloppets mål

Ökad livskvalitet vid misstänkt matallergi genom att patienter får:

- Korrekt diagnos IgE-förmedlad matallergi
- Individanpassad behandling utifrån diagnos och riskbedömning
- Stöd för att kunna utföra egenvård enligt individuell vårdplan
- Förbättrad samverkan och fungerande övergångar mellan vårdenheter, särskilt för ungdomar 16-25 år.

Regionens gap

Brister i diagnostik

Brister i behandling

Brister i uppföljning

Brister i egenvård

Brister i övergången till vuxenvård

Brister i kompetens och tillgång till interprofessionell samverkan

Vårdförlopp-innehåll

- Förutom vikten av rätt diagnos; utredning, medicinska aspekter och uppföljningar så betonas vikten av
- Egenvård och patientutbildning
 - Utbildning i förskola och skola

- Transitionen- övergången från barn till vuxen vård

Det är viktigt att transitionsprocessen påbörjas tidigt (vid cirka 13 års ålder) så att patienten gradvis får ta mer ansvar genom att

- känna till sin matallergi, behandling och aktuell vårdplan
- kunna använda sin adrenalinpenna på ett ändamålsenligt sätt
- Läkarintyg

Erfarenheter och utmaningar

Figur 2. Grafisk presentation av en nulägesbeskrivning utifrån ett patientperspektiv hos personer med IgE-förmedlad matallergi

Patientutbildning och egenvård

- Utbilda patient och/eller vårdnadshavare i agerande och läkemedelsbehandling vid akut allergisk reaktion utlöst av livsmedel. Läkare och sjuksköterska går igenom vårdplanen
- Träning med adrenalinpenna, både med attrapp och med aktiv substans, så att patient och vårdnadshavare vågar ge den
- Ge stöd för utförande av egenvård
- Personal i förskola och skola/annan omsorg utbildas för att göra rätt vid en allergisk reaktion. Stöd för utbildning finns

Allergikonsulenterna [Allergikonsulentmottagningen \(regionstockholm.se\)](https://regionstockholm.se/allergikonsulentmottagningen) och Elevhälsoportalen, www.elevhalsoportalen.se

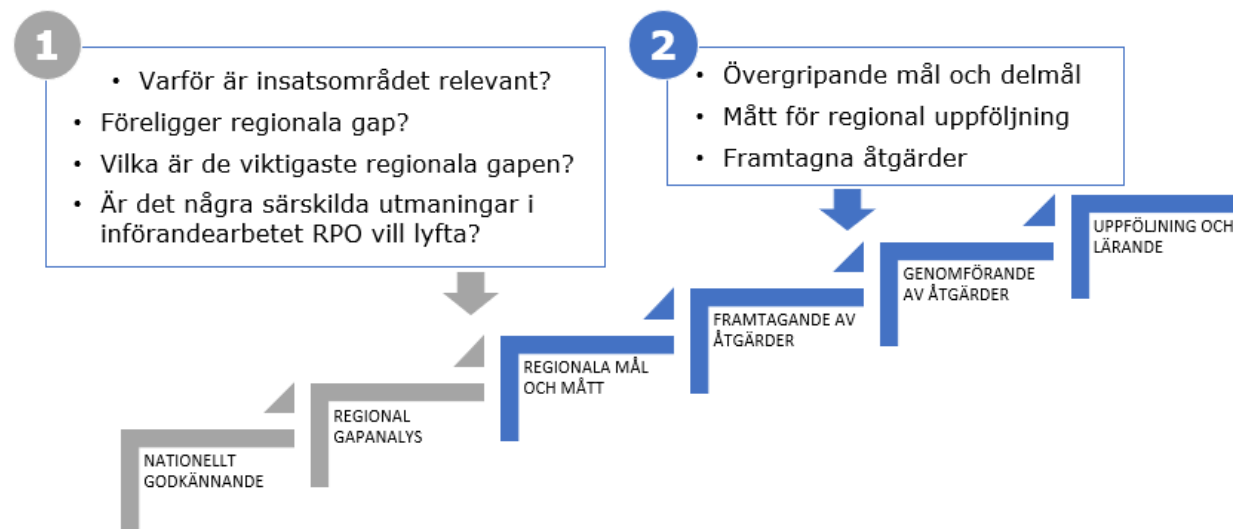
- Det är viktigt att transitionsprocessen påbörjas tidigt (vid ca 13 års ålder)
- Patienten behöver få träffa en dietist
- Gör patienten delaktig efter ålder och förmåga

Utmaningar vid införandearbetet av vårdförloppet

- Korrekt diagnos och behandling
- Diskrepansen mellan matallergi och matöverkänslighet
- Behålla och öka de godkända astma, allergi och KOL mottagningar
- Brist på specialister inom allergologi (läkare, sjuksköterskor och dietister)
- Öka interprofessionell samverkan
- Resurser och kompetens inom förskola/skola, rätt och uppdaterade intyg
- Öka patientmedverkan och delaktighet i vården samt stöd för egenvård för personer med matallergi
- Överföring till vuxenvård för unga med matallergi

Ett personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för IgE medierad matallergi

Genom att arbeta med processen för **införande på flera vårdnivåer** och med **ökad interprofessionell samverkan** förväntas **ökad kunskap** och att **fler patienter får en korrekt diagnos** och därigenom **en förbättrad livskvalité, ökad delaktighet, trygghet och säkerhet**. Detta förväntas också ge möjlighet till minskade kostnader för specialkost inom till exempel skolmåltider, samt minska kostnader för matallergidiagnostik.

Diskussionspunkt 1

- Vilka allergifrågor får ni på era BVC?
- Hur tänker ni att vi kan vi vara någon form av support/samverka?

Diskussionspunkt 2-Mentifrågor

- Vi ni ha ett nätverk inom allergi och miljö?
- Vad skulle vara intressant att ha föreläsningar om?
- Vilka vill ingå i ett nätverk?

- Tack för uppmärksamheten!

marina.jonsson@regionstockholm.se

leena.oscarson@regionstockholm.se

catherine.fahlen-zelander@regionstockholm.se

